

POSUDEK OPONENTA

Jméno autorky disertační práce:	Mgr. Jakub Šťastný
Téma práce:	Regulace platebních služeb a inovace
Rozsah práce:	435 539 znaků
Datum odevzdání práce:	30.09.2024 (v elektronické podobě)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor disertační práce si vybral jako téma své práce velmi zajímavou, aktuální a prakticky orientovanou problematiku platebních služeb.

Platební služby v posledním období procházejí prudkým vývojem a jsou současně ovlivněny zásadním nástupem digitálních technologií. Na tento technologický vývoj reaguje také právní regulace, avšak z určitým, ale přirozeným zpožděním. Jen malá část z této regulace přispívá k budoucímu vývoji těchto služeb, sám autor o takovém přístupu regulátora píše jako o proaktivním.

Z těchto důvodů pokládám autorem zvolené téma za aktuální a vhodné pro zpracování v podobě disertační práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Toto téma předpokládá znalosti nejen finančního práva, ale také práva Evropské unie. Vhodné jsou také praktické znalosti ohledně fungování platebních systémů nebo jejich studium v obecné ekonomické literatuře.

O tomto tématu je v České republice publikován rozumný počet odborných článků atp. Vhodné zdroje informací je samozřejmě možné nalézt ve větším počtu v zahraničí. Jedná se přitom o téma, které je na mezinárodním odborném poli hojně zpracováváno. Shodně je dostupno mnoho zdrojů o unijní regulaci a o regulaci platebních služeb v jiných členských státech. Vstupní údaje jsou tedy relativně dobře dosažitelné.

Autor disertační práce při zpracování své práce použil zejména metodu analýzy, syntézy a deskripce.

3. Formální a systematické členění práce

Vlastní práce splňuje svým rozsahem požadavky kladené na disertační práce, když má 435 539 znaků vlastního textu (dle prohlášení autora).

Její vnitřní členění je podrobné, což odpovídá rozsahu práce. Práce má mimo úvodu a závěru, které autor čísluje, čtyři hlavní kapitoly, které jsou však dále vnitřně členěny. Názvy jednotlivých kapitol této práce jsou následující: 2) Platební služby, inovace a regulace: teoretické vymezení; 3) Regulace platebních služeb; 4) Vliv regulace na inovace; a 5) Analýza tuzemské regulace platebních služeb.

Práce je doplněna seznamem citované a použité literatury a dalších zdrojů, seznamem zkratk, českým a anglickým abstraktem a seznamem klíčových slov v českém a anglickém jazyce, prohlášením autora disertační práce a obsahem.

4. Vyjádření k práci

Autor vytvořil velmi čtivou práci, ve které přehledně a srozumitelně představuje zkoumanou problematiku.

Na jejím počátku bych však očekával vyšší rozsah teoretické materie, když disertační práce má mít zásadní teoretické pojetí. Autor se však více věnuje stavu současnému nebo plánovanému a jeho právní regulaci. Z tohoto důvodu je i o něco nižší míra analýzy, než by bylo ideální.

S některými konstatováními autora bych si dovolil polemizovat, a to i pokud autor odkazuje na díla jiných autorů. Příkladem může být popis „morálního hazardu“, když za morální hazard ve finančním systému osobně nepovažuji „situaci, kdy jedna ze stran využije své informační převahy k jednání, které by za symetrického rozložení informací nebylo možné“, ale spíše situaci, když vědoma si své výhody v určité situaci se nechová tak opatrně nebo nepředchází rizikům tak intenzivně, jak by činila za běžné situace. Proto ani nesouhlasím s příkladem morálního hazardu, jak jej autor uvádí na str. 39.

Dále bych si dovolil vytknout, že podle mého názoru je i zásadním cílem regulace finančních služeb, včetně služeb platebních, zajištění vysoké důvěry klientů těchto služeb, aby ti byli motivováni je bez obav využívat, což v důsledku napomáhá k obecnému ekonomickému rozvoji. (K textu na str. 44.)

Kladně na práci hodnotím uváděním vlastních názorů a závěrů autora, například závěrečnou formulaci definice platebních služeb (str. 129), která je vhodně argumentačně opřena.

Přehledné je také formulování závěrečných doporučení *de lege ferenda*, které mají odpovídající oporu v textu práce.

V souhrnu je práce kvalitně zpracována, považuji ji za lehce nadprůměrnou, v porovnání s dizertačními pracemi z posledních let vzniklými na autorově pracovišti, které jsem mohl oponovat.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle práce, které si autor před sebe postavil, považuji za dosažené.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení „Protokolu o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce“ v systému Theses.cz a Turnitin	Toto téma není v této hloubce analýzy často zpracováváno. Konkrétní zpracování tohoto tématu obsažené v posuzované práci považuji za autentické. Systémem Thesis bylo nalezeno 97 dokumentů, které vykazují shodnost s předkládanou prací, jejich shodnost je minimální (do 5 %). Systémem Turnitin bylo nalezeno 135 dokumentů, které vykazují shodnost s předkládanou prací (zde je souhrn všech podobností všech děl sečten jako 21 %). Většinou se však jedná o shodu s texty zákonů, oficiálních dokumentů, nikoliv však myšlenek, závěrů jiných autorů. Proto se nedomnívám, že by autor jakkoliv porušil podmínky originality svého textu, z tohoto důvodu považuji práci za původní.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je vhodně zvolená.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autor při zpracování své práce použil odpovídající rozsah vhodných zdrojů informací, a to jak českých, tak zahraničních, ve formě monografií, odborných článků i dalších forem zdrojů. K formě citací nemám podstatnější připomínky. Jen u díla Jiřího Berana je porušena použitá forma jeho citace. Osobně dlouhodobě brojím proti tzv. „dvojitacím“, u kterých není jasné, na který ze dvou zdrojů je konkrétně odkazováno (pozn. 732 a 733).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rozsah provedené analýzy aktuálního stavu i právní regulace (současné i připravované) považuji za zcela dostačující. Teoretická analýza by mohla být hlubší.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Formální úprava práce je na velmi dobré úrovni. Práce je textová, neobsahuje grafické prvky.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková úroveň práce je taktéž velmi dobrá. V práci jsem našel minimum chyb (např. na str. 39 chybějící

	čárka ve větě „platební delikvencí, nebo osobám“, nebo naopak na str. 119 přebývající čárka ve větě „omezeními a aby“).
--	---

6) Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- a) Mohl by autor shrnout aktuální stav v oblasti regulačních sandboxů v ČR? Nastal nějaký vývoj od okamžiku uzavřené předmětné části textu? Proč nebyla do popisovaného projektu v rámci NPO zapojena i ČNB?
- b) Jaký je podle názoru autora důvod k nízké efektivitě a zdlouhavému vyřizování licenčních řízení v podání ČNB ve srovnání s uvedeným estonským příkladem? (str. 118)
- c) Jaký vztah podle názoru autora panuje mezi platebními službami a službami, jejichž předmětem jsou kryptoaktiva? A jaký pak mezi právní regulací obou oblastí v unijním i českém právu? Kde jsou například hranice mezi těmito oblastmi, pokud se jedná o platby mezi fiat a kryptoměny?

Celkově pak mohu uzavřít, že **předkládanou dizertační práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.**

V Praze dne 18. listopadu 2024

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D.

oponent